

Lappeenrannan kaupunki
PL 11
53101 LAPPEENRANTA

Lausuntopyyntö 31.5.2023 LPR/611/10.03.00.03/2023)

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausunto, Suunnittelutarveratkaisu Hyvättilä, 405-532-35-34, Lappeenranta

Lausuntopyyntö

Lappeenrannan kaupunki pyytää Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausuntoa suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta. Suunnitteilla on vastaanottokeskuksen toimintaan liittyvä erillinen asuntolarakennus, 8-asuntoinen rivitalo. Rakennuksen koko on 748 krs-m².

Suunnittelutarveratkaisua haetaan, koska alueelle ei ole asemakaavaa ja uusi asuntolarakennus sijoittuu kulttuurihistoriallisesti merkittävälle alueelle.

ELY-keskukselle toimitettiin lausuntopyynnön liitteinä

- ilmoitus suunnittelutarveratkaisuhakemuksen vireille tulosta
- asemapiirros
- ote Joutsenon yleiskaavasta
- OAS Kukkuroinmäen ja Konnunsuon osayleiskaavasta
- sekä suunnittelutarveratkaisuhakemus

Kaavatilanne

Alueella on voimassa Etelä-Karjalan maakuntakaava (vahvistettu 21.12.2011). Maakuntakaavassa kohde sijoittuu merkinnän valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristön alueelle sekä arvokkaan maiseman vaalimisen kannalta tärkeälle alueelle (valtakunnallinen). Alueella on voimassa oikeusvaikutukseton Joutsenon yleiskaava, joka on hyväksytty Joutsenon kunnanvaltuustossa 31.3.1980. Yleiskaavassa suunnittelualue on vankila-alue (merkintä EV).

Lappeenrannan kaupunki on laatimassa alueelle yleiskaavaa, Lappeenrannan pienvesistöjen ja kylien osayleiskaava, Joutsenon osaluue. Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä keväällä 2022. OASissa osayleiskaavan tavoitteeksi osayleiskaavan tavoitteena on pienvesistöjen rantojen ja kyläalueiden maankäytön suunnittelu alueiden erityispiirteet ja arvot huomioiden. Kaavoituksen tavoitteena on kylien elinvoimaisuuden tukeminen sekä lupakäsittelyiden sujuvoittaminen, sillä osayleiskaavassa tullaan osoittamaan rakennuspaikat rannoilla sekä kyläalueilla. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena.

20.06.2023

Kulttuuriympäristöarvot

Rakennuspaikka sisältyy valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) alueelle Konnunsuon vankila sekä valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA), Joutsenon viljelymaisema.

Konnunsuo on yksi 1900-luvun alussa perustetuista ns. maatalousvankiloista, joiden tarkoituksena oli vankityövoimalla raivata ja kuivata soita viljelysmaaksi. Konnunsuon vankilan rakennusryhmä ja sitä ympäröivät avoimet pellot muodostavat vaikuttavan maiseman. Vankila on rakennettu punatiilestä 1920 – 1930 -luvulla linnoitusmaisesti keskellä soita kohoavalle kukkulalle. Selli-, talous- ja hallintorakennukset sekä kirkko ja koulurakennus muodostavat oman suljetun ryhmänsä.

Varsinaisen laitoksen ulkopuolella on erillisiä vankilaan liittyviä tuotantorakennuksia sekä yhtenäisesti toteutettu henkilökunnan asuinalue säännöllisenä ryhmänä. Asuinrakennuksista lähinnä vankilaa sijaitsee tilanhoitajan asunto, joka rakennettu vuonna 1931.

Konnunsuon rakennuskanta on rakennettu kahteen eri koordinaatistoon: varsinainen vankila apurakennuksineen omaansa ja asuinalueet omaansa. Vankila sijoitettiin Läykän harjalle sen maastonmuotoa seurailleen ja asuinrakennukset Läykän ja Saimaan kanavan varressa sijainneen Tuomojan lastauspaikan välisen tien mukaisesti. Ehkä taustalla on ollut myös aikakauden asemakaavoituksen sommitteluihanteet. (Tiedot: Konnunsuon vankila rakennushistoriaselvitys osa 1, Arkkitehtitoimisto Hannu Puurunen Oy, 4.6.2010)

Uudisrakennuksen sijoittaminen

Uudisrakennusta suunnitellaan kiinteistölle, jolla sijaitsee vankilan tilanhoitajan asunto. Asemapiirroksen mukaan suunniteltu rakennuspaikka on vankilalle johtavan pääakselin varressa ja sen suuntaisena. Läykäntien ja rakennuksen väliin on suunniteltu jätettäväksi nykyinen puurivi. Rakennuksessa on sisäänkäynnit molemmiin puolen rakennusta ja rakennusrunko lähes 13 metriä. Pihajärjestelyineen rakennus muodostaa noin 30-35 metriä leveän ja 70 metriä pitkän puuttoman alueen nykyisin metsäiselle alueelle. Lisäksi maaston muodoista johtuen rakennus joudutaan porrastamaan ja rinnettä muotoilemaan matalammaksi pohjoispäästä.

Huomioiden rakennuspaikan valtakunnallinen status sekä rakennetun kulttuuriympäristön että maiseman kannalta on uudisrakennuksen sijoituspaikka suunniteltava erityisellä huolellisuudella. Sijoituksessa tulee huomioida paitsi alueen nykytilanne, myös sen historia.

Lopuksi

Kaakkois-Suomen ELY-keskus toteaa, että hakemuksessa esitetty uudisrakennuksen sijoitus ei ole soveltuva alueen arvot huomioiden. Erityisesti sen sijoittaminen näkyvälle paikalle vankilarakennukselle johtavan Läykäntien varteen, hajottaa tien ja sitä ympäröivän rakenteen

20.06.2023

sommitelman. Lisäksi alueen historia huomioiden rakennus ei ole statuksensa mukaisesti (asuinrakennus) kaltaistensa kanssa samassa koordinaatistossa. Nämä heikentäisivät alueen kulttuuriympäristön arvoja. Rakennuksen sijoitusta kiinteistölle ja suuntaa tulee miettiä uudelleen.

Lisäksi ELY-keskus toteaa, että varsinaisessa rakennussuunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen kulttuuriympäristön arvot. Konnunsuon rakennuksissa näkyy niitä suunnitelleen arkkitehdin panos ja suunnitteluajankohdan ihanteet. Erityisesti asuinrakennusten arkkitehtuuri on korkealaatuista. Samaa korkealaatuista arkkitehtisuunnittelua alue ansaitsee myös uudisrakentamisessa.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus pitää hyvänä sitä, että Konnunsuon alueella on käyttöä myös vankilatoiminnan loputtua. Myös rakennussuunnitteluun on valjastettu toimisto, jolta voi odottaa suunnittelun laatuna näkyvää arkkitehtonista kunnianhimoa.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt arkkitehti Tuija Mustonen ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

Tiedoksi

Etelä-Karjalan museo; Sini Saarilahti, Esa Hertell
Lappeenrannan kaupungin rakennusvalvonta; Päivi Salminen

Tämä asiakirja KASELY/141/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/141/2023 har godkänts elektroniskt

Mustonen Tuija 20.06.2023 10:18

Perttola Pertti 20.06.2023 10:19